

Vaasan hallinto-oikeus

Diaarinumerot 00838/18/5201, 00841/18/5201, 00857/18/5201 ja 01039/18/5201

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

13.4.2021

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **20.4.2021 (7 pv)**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 13.4.2021 nro 21/0015/1, valitus vesitalousasiassa
Luvan myöntäminen pengertien rakentamiseen Karhunsalon saareen Mallasveden
vesialueella ja pysyvä käyttöoikeus hanketta varten tarvittaviin osiin yhteisistä vesialueista,
Pälkäne.

Luvan hakija

Juha Autio ym.

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **13.4. – 20.5.2021** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. **Valitusaika päättyy 20.5.2021.**

Vaasan hallinto-oikeus

Päätös



Antopäivä

13.04.2021

Päätösnumero

21/0015/1

Diaarinumerot

00838/18/5201

00841/18/5201

00857/18/5201

01039/18/5201

Asia

Valitukset vesitalousasiassa

Muutoksenhakijat

1. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pälkäneen seutu ry, yhdessä

2. [REDACTED]

3. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED], yhdessä

4. [REDACTED]

Luvan hakijat

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Päätös, johon on haettu muutosta

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 15.6.2018 Nro 48/2018/2

Aluehallintovirasto on myöntänyt [REDACTED] ja hakijakumppaneille luvan pengertien rakentamiseen Hirvonsalmeen Mallasveden vesialueella Pälkäneen kunnassa hakemuksen liitteenä 2.1 olevan 21.8.2017 päivätyn suunnitelmakartan (mittakaava 1:1 000) osoittamaan paikkaan hakemuksen mukaisesti siten muutettuna, kuin lupamääräyksistä ilmenee. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Osoite

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA

Puhelin

02956 42611

Telekopio

02956 42760

Sähköposti

vaasa.hao@oikeus.fi

Aluehallintovirasto on myöntänyt [REDACTED] ja hakijakumppaneille pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittavaan noin 1 550 m²:n suuruiseen osaan yhteisestä vesialueesta [REDACTED] (kiinteistötunnus [REDACTED]) ja noin 550 m²:n suuruiseen osaan yhteisestä vesialueesta [REDACTED] (kiinteistötunnus [REDACTED]) hakemuksen liitteenä 21 olevan, 21.8.2017 päivätyn käyttöoikeutta osoittavan kartan (mittakaava 1:1 000) mukaisesti.

Aluehallintovirasto on määrännyt [REDACTED] ja hakijakumppaneiden maksamaan korvauksena lupamääräyksestä 11 ilmenevät korvaukset. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Päätöksessä on annettu lupamääräykset 1–18, joista määräykset 1–4 ja 9–14 kuuluvat seuraavasti:

1. Pengertie on rakennettava hakemuksen liitteinä 2.2 ja 2.3 olevien 21.8.2017 päivätyjen pituusleikkauksen (mittakaava 1:1000/1:100) ja tyypipojikkileikkauksen (mittakaava 1:100) mukaisesti sekä pengertiehen on tehtävä aukot hakemuksen liitteinä 3.1 ja 3.2 olevien 21.8.2017 päivätyjen teräsputkisillan ja puukantisen liimapuusillan pääpiirustusten (mittakaavat 1:100) mukaisesti kuitenkin siten muutettuna, että pengertien tasausviivan on oltava liimapuusillan ja mantereen välillä tasossa $N_{2000} + 86,35$ m liimapuusillalle johtavaa luiskaa lukuun ottamatta. Lisäksi teräsputkisillan muoto on valittava ja silta on asennettava pääpiirustuksesta 3.1 poiketen siten, että putken yläpinta on oltava vähintään tasossa $N_{2000} + 85,80$ m, alapinta enintään tasossa $N_{2000} + 83,50$ m, putken halkaisija leveyssuunnassa vähintään 3,0 m ja putken poikkipinta-ala vähintään 7,07 m².

2. Teräsputkisillan ja liimapuusillan aukkojen kautta tapahtuva vedenvirtaaminen on varmistettava tarvittaessa ruoppaamalla järven pohjaa aukkojen molemmilta puolilta riittävästi, mutta kuitenkin siten, ettei ruoppaus hävitä tai heikennä havaittuja viitasammakon levähdys- ja lisääntymisalueita.

3. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei saa tehdä virkistyskäyttöaikana, kalojen kutuaikana, lintujen pesimäaikana ja viitasammakoiden kutu- ja poikasaikana 15.4. – 31.8.

4. Pengertien rakentamiseen saa käyttää vain puhtaita maa- ja kiviaineksia.

— —

9. Ennen töiden aloittamista vesialueella on hankealue eristettävä suojaverholla muusta vesialueesta. Suojaverho on asennettava ja ankkuroitava niin, että se pysyy kaikissa olosuhteissa paikoillaan. Verho on oltava tiiviisti kiinni rannassa ja pohjassa sekä ulotuttava pintaan asti. Suojaverho on pidettävä kunnossa koko työn ajan.

Suojaverhoa ei saa poistaa ennen kuin vesinäytteillä on todettu, ettei samentumista leviä vesialueella.

Suojaverhon sijoitus- ja käyttösuunnitelma on toimitettava Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi samassa yhteydessä

lupamääräyksessä 15 määrätyn tarkkailusuunnitelman hyväksymisen kanssa. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi antaa tarkentavia määräyksiä suojaverhon rakenteesta, asentamisesta ja poistamisesta.

10. Tiepenkereen syrjäyttämä hienoaines on poistettava ajanjaksolla 1.9. – 14.4. sellaisena ajankohtana, jolloin vesipinta on mahdollisimman alhainen. Kaivumassat on läjitettävä Mallasveden keskiylivedenkorkeutta $N_{2000} + 84,75$ m korkeammalle tasolle siten ja sellaiseen paikkaan, että ne eivät pääse valumaan takaisin vesialueelle. Läjityksiä ei saa tehdä havaittujen viitasammakoiden elinympäristöjen läheisyyteen.

Ruoppausmassojen enimmäismäärä on $6\,300\text{ m}^3$.

11. Tiepenger on maisemoitava nurmetuksella ja kiviheitokkeella.

12. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksestä korvattava vahinkoa kärsineelle.

13. Luvan saajan on maksettava kertakaikkisena korvauksena hankkeesta aiheutuvista edunmenetyksistä seuraavat korvaukset:

_____ (kiinteistötunnus _____)	3 100 euroa
_____ (kiinteistötunnus _____)	1 100 euroa
_____ (kiinteistötunnus _____)	17 252 euroa

Korvaukset on maksettava ennen töihin ryhtymistä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

14. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitua ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Aluehallintoviraston perusteluja

— —

Vaikutus kaavoitukseen

Karhunsalossa on voimassa Hausalon-Karhunsalon ranta-asetmakaava. Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavan vastainen.

Vaikutukset vesienhoitosuunnitelmaan

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vuosille 2016–2021 laaditun vesienhoitosuunnitelman mukaan Mallasveden ekologinen tila on arvioitu hyväksi. Hanke ei vaikuta vesienhoitosuunnitelman mukaisten tilatavoitteiden ylläpitämiseen.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin

Alueella vuonna 2013 toteutetussa viitasammakkokartoituksessa ei havaittu viitasammakoiden lisääntymisalueita suunnitelman mukaisella pengertien linjauksella. Lähin viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä pengertien mantereen puoleisen rantautumiskohdan itäpuolella. Kun hanke toteutetaan viitasammakon kutuajan (toukokuu) ja poikasajan (kesä-heinäkuu) ulkopuolella lupamääräyksen 3 mukaisesti ja työ-alue eristetään suojaverholla lupamääräyksen 9 mukaisesti, ei pengertien rakentamisen arvioida hävittävän tai heikentävän viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Hankkeesta ei myöskään aiheudu muutoksia liito-oravan elinympäristössä. Hanke ei siten ole luonnonsuojelulain vastainen.

Haitan minimointivaatimus

Hakemuksen mukainen pengertien linjaus vähentää kiinteistöille [REDACTED] aiheutuvaa yksityistä haittaa aluehallintoviraston päätöksen 7.2.2014 nro 10/2014/2 mukaisen pengertien linjauksesta aiheutuvaan haittaan verrattuna ja muutos on siten tältä osin haitan minimointivaatimuksen mukainen.

Hankkeesta aiheutuvien maisemahaittojen vähentämiseksi pengertie on määrätty toteuttamaan hakemuksessa esitettyä matalampana liimapuusillan ja mantereen välisellä alueella lupamääräyksen 1 mukaisesti. Tien tasausviivan on oltava tällä alueella tasossa $N_{2000} + 86,35$ m liimapuusillalle johtavaa luiskaa lukuun ottamatta. Pengertien korkeus on siten määrätty toteuttamaan 0,85 m lupahakemuksessa esitettyä matalampana. Tasausviivan madaltamisen takia teräspankissa muoto ja asennus on määrätty toteuttamaan lupamääräyksessä 1 hakemuksesta poiketen, mutta kuitenkin siten, että veden virtausolot ja veden vaihtuvuus salmessa pysyvät vähintään hakemuksessa esitetyllä tasolla. Teräspankissa muutokset eivät vaikuta mahdolliseen pienveneilyyn, koska keskivedenkorkeudella putkisillassa on tilaa vähintään 1,4 m. Lisäksi mahdolliset veden virtausta haittaavat liettymät on määrätty tarvittaessa poistamaan teräspankissa ja liimapuusillan kohdilta lupamääräyksen 8 mukaisesti. Määrätyt muutokset eivät aiheuta hankkeen kustannusten kohtuutonta lisääntymistä kokonaiskustannuksiin verrattuna.

Hankkeesta saatava hyöty

Hankkeesta aiheutuu yksityistä hyötyä hakijoille saarella sijaitsevien kiinteistöjen käytettävyyden ja saavutettavuuden parantumisena sekä mahdollisena kiinteistöjen arvon nousuna. Hakijat edustavat yhteensä 15 eri kiinteistöä. Hakijoiden lisäksi hankkeesta aiheutuu hyötyä myös muille Karhunsalon ja Orisalon saarella sijaitseville vapaa-ajan kiinteistöille. Hakemuksen mukaan Karhunsalon saareen sijoittuu kaikkineen 31 ja Orisalon saareen 20 vapaa-ajan kiinteistöä omalla tai vuokratontilla. Kukaan vapaa-ajan kiinteistöjen omistajista ei ole ilmoittanut vastustavansa hanketta.

Hanke mahdollistaa tieyhteyden rakentamisen mantereelta Orisalon saareen saakka. Tieyhteys helpottaa olemassa olevien rakennusten kunnossapitoa sekä uusien rakennusten rakentamista. Lisäksi tieyhteys helpottaa saaren metsätauloudellista hoitoa, palo- ja pelastuspalveluiden ulottamista alueelle sekä alueen

sähköverkon kunnossapitotöitä. Tieyhteys mahdollistaa myös jätehuollon järjestämisen saarella.

Yksityisen hyödyn suuruutta arvioitaessa on otettu huomioon, että saarella sijaitsevat kiinteistöt ovat käyttökelpoisia tarkoitukseensa myös ilman pengertien rakentamista eikä niiden käyttö poikkea muiden vastaavien ilman tieyhteyttä olevien saarikiinteistöjen käyttömahdollisuuksista. Saarella voimassa olevassa ranta-asetuksessa ei ole suunniteltu pengertieyhteyttä.

Moottoriveneilyn aiheuttama meluhaitta saattaa hiukan vähentyä, kun liikennöinti saareen tapahtuu tieyhteyden kautta. Merkitys on kuitenkin vähäinen.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Pengertien rakentaminen muuttaa Hirvonsalmen virtausoloja ja veden vaihtuvuutta nykytilanteeseen verrattuna erityisesti salmen pohjoisosassa. Veden vaihtuvuuden heikkeneminen saattaa aiheuttaa kasvillisuuden lisääntymistä erityisesti pengertien länsipuolella. Pengertien itäpuolella on jo nykytilanteessa tiheää kasvillisuutta, eikä sen arvioida merkittävästi lisääntyvän nykytilanteesta.

Salmen virtausoloissa ja veden vaihtuvuudessa tapahtuvia muutoksia vähennetään pengertiehen toteutettavilla virtausaukoilla, jotka toteutetaan Pirkanmaan ympäristökeskuksen (nyt Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) asiasta 25.10.2017 antamassa lausunnossa edellytettyä suurempana. Virtausolosuhteiden muutoksista aiheutuvan haitan suuruutta arvioitaessa on otettu huomioon, että hankealue on jo nykyisellään matala ja osin kasvittunut. Pienveneliikenteen kulkumahdollisuudet salmessa säilyvät nykytilanteen kaltaisena liimapuusillan sijoituessa jo ruopatun veneväylän kohdalle. Mahdolliset veden virtausta haittaavat liettymät on määrätty tarvittaessa poistamaan teräsputkisillan ja liimapuusillan kohdilta lupamääräyksen 8 mukaisesti.

Suunnitelman mukainen pengertie muuttaa alueen maisemaa. Maisemamuutos on merkittävin lähimaisemassa, mutta sillä on merkitystä myös kaukomaisemassa. Maisemahaittojen vähentämiseksi pengertie on määrätty toteuttamaan hakemuksessa esitettyä matalampaa liimapuusillan ja mantereen välisellä alueella lupamääräyksen 1 mukaisesti. Pengertien tasausviivan on oltava tällä alueella liimapuusillalle johtavaa luiskaa lukuun ottamatta tasossa $N_{2000} + 86,35$ m. Määräyksen 1 mukaisesti toteutettuna pengertien harja ulottuu noin 1,95 m keskivedenkorkeuden ja 1,25 m ylivedenkorkeuden yläpuolelle. Hankkeesta aiheutuvaa maisemahaittaa vähentää myös se, että pengertie jää ainakin osittain alueella kasvavan ruovikon peittoon. Lisäksi pengertien haitallisia maisemavaikutuksia voidaan vähentää pengertien maisemoinnilla. Pengertien rakennekorkeus voidaan toteuttaa hakemuksen mukaisena liimapuusillan kohdalla sekä liimapuusillan ja Karhunsalon saaren välisellä alueella. Tämä alue ei vaikuta merkittävästi kiinteistöltä [REDACTED] avautuvaan maisemaan. Sen merkitys myöskin kaukomaisemassa on vähäinen.

Hankkeesta aiheutuva merkittävin virkistyskäyttö- ja lähimaisemahaitta kohdistuu rantakiinteistöille [REDACTED] (kiinteistötunnus [REDACTED]). Osa kiinteistön oleskelupihasta sekä venelaituri sijoittuvat pengertien puoleiselle osalle kiinteistöä. Pengertie sijoittuu mantereen puoleisessa alkupäässään noin

kymmenen metrin päähän kiinteistön rajasta. Vesialueella pengertien etäisyys kiinteistön kaakkoisrannassa olevasta poukamasta on enimmillään noin 60 m ja niemekkeen kärjestä noin 40 m. Hanke heikentää jonkin verran pengertien ja kiinteistön [REDACTED] välisen vesialueen virkistyskäyttöolosuhteita. Veneilymahdollisuudet säilyvät kiinteistöllä ennallaan. Kiinteistölle aiheutuvan haitan suuruutta arvioitaessa on otettu huomioon, että osa kiinteistön [REDACTED] oleskelupihasta suuntautuu myös länteen Hirvonselän puolelle. Maisemahaitan korvauksen määrä on arvioitu käyttäen kiinteistön vesistösidonnaista virkistysarvoa ja sen alenemaa. Maanmittauslaitoksen ylläpitämän kiinteistön kauppahintatilaston mukaan haja-asutusalueella Pirkanmaalla sijaitsevan alle 2 ha:n suuruisen rakennetun rantaan rajoittuvan lomakiinteistön kauppahintojen keskiarvo vuonna 2017 oli noin 106 000 euroa. Ilman omaa rantaa olevan vastaavan lomakiinteistön kauppahintojen keskiarvo oli noin 40 000 euroa. Rakennetun kiinteistön vesistöstä riippuva virkistysarvo on siten 62 prosenttia. Kiinteistön [REDACTED] kokonaisarvoa arvioitaessa aluehallintovirasto on korottanut keskiarvohintaa 50 prosentilla Mallasveden suuren koon, hyvän ekologisen tilan ja Tampereen läheisyyden vuoksi. Aluehallintovirasto on siten arvioinut kiinteistön [REDACTED] arvoksi 159 000 euroa. Kiinteistön virkistysarvo on siten 98 580 euroa. Maiseman osuus virkistysarvosta on puolet eli noin 49 290 euroa. Koska kiinteistön [REDACTED] vesistönkäyttömahdollisuudet sekä maisema avautuu sekä Hirvonselän että Mallasselän puolelle ja huomioiden pengertien toteuttaminen hakemussuunnitelmassa esitettyä matalampana, arvioidaan pengertien vahinkoasteeksi 35 prosenttia. Aluehallintovirasto määrää siten maksettavaksi vesistösidonnaisesta virkistysarvon alenemasta korvausta lupamääräyksen 13 mukaisesti kiinteistön [REDACTED] omistajille yhteensä 17 252 euroa.

Hankkeesta aiheutuu työnaikaista veden samentumista ja muuta veden laadun heikkenemistä sekä melua hankealueen lähivesialueella. Vaikutukset jäävät kuitenkin vähäisiksi ja lyhytaikaisiksi. Samentumista aiheuttavat työt on ajoitettava lupamääräysten 3 ja 10 mukaisesti siten, että niistä aiheutuva haitta sekä virkistyskäytölle että eliöstölle jää mahdollisimman vähäiseksi. Lisäksi samentumisen leviämisen estämiseksi on työnaikana määrätty käyttämään suojaverhoa lupamääräyksen 9 mukaisesti.

Hankkeesta kalastolle aiheutuva pysyvä haitta rajoittuu pengertien alle jäävään vesialueeseen, joka nykyisellään on soveltuva kalojen kutu- ja poikasalue. Muut kalastoon kohdistuvat haitat ovat vähäisiä ja lähinnä työnaikaisia. Hankkeesta ei aiheudu haittaa noin 450 m etäisyydellä hankealueen itäpuolella sijaitsevan Leipälänlahden tärkeälle kalojen kutu- ja poikasalueelle. Hankkeesta ei aiheudu korvattavaa kalataloudellista vahinkoa tai haittaa.

Pengertie lisää autoliikennettä ja siitä aiheutuvaa melua hankealueella. Haittaa voidaan kuitenkin pitää vähäisenä. Kysymyksessä olevassa vesitalousasiassa ei ratkaista yksityistielain mukaista tielinjausta tai oikeutta tien rakentamiseen tai käyttämiseen maa-alueilla.

Hankkeesta aiheutuu vesialueen omistajille menetystä, kun pengertien alle jää vesialuetta pysyvästi noin 1 500 m².

Intressivertailu

Hankkeesta aiheutuu yksityistä hyötyä hankkeessa hakijoina oleville 15 kiinteistön omistajalle sekä muille Karhunsalon ja Orisalon saarella oleville vapaa-ajan kiinteistöjen omistajille. Hankkeesta aiheutuu vähäistä yleistä haittaa ja erityisesti yksityistä haittaa maisema-arvojen, salmen virtausolojen ja virkistyskäyttöolosuhteiden heikentymisenä. Hankkeesta yksityiselle eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleiselle tai yksityiselle eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytykset ovat siten olemassa.

— —

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pälkäneen seutu ry ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat muun muassa esittäneet, että pengertiesiltaratkaisu on olennaisesti samanlainen kuin Vaasan hallinto-oikeuden 23.10.2015 antamallaan päätöksellä nro 15/0282/2 hylkäämä hakemus. Pengerkaartuu hieman toisin, mutta ero on merkityksetön sen [REDACTED]-nimiselle kiinteistölle koituvan haitan kannalta, johon hallinto-oikeuden päätös keskeisesti perustui.

Pengertien ja viitasammakon lisääntymispaikan välinen etäisyys on määritelty noin 50 metriksi. Määrittely perustuu ainoastaan luontokartoittajan sammakon kudun aikaiseen yhteen äänihavaintoon yöllä 7.5.2013. Kuitenkin kutualueeksi sopiva hyvin ruohottunut rantakaistale, joka tulva-aikana on veden vallassa, ulottuu noin 10 - 20 m:n etäisyydelle suunnitellusta pengertiestä. Lisääntymispaikan koko ja etäisyys vaatisivat tarkempaa selvittämistä, koska ei ole osoitettu, etteikö todellinen lisääntymispaikka ulottuisi huomattavasti oletettua 50 m lähemmäs tielinjausta. Luvan mukainen pengertien sijoittaminen hyvin todennäköisesti heikentää viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ja aluehallintoviraston myöntämä lupa on siten luonnonsuojelulain vastainen.

Vaikka lupapäätöksessä määrätään mantereen ja liimapalkkisillan välinen pengertien osa rakennettavaksi 0,85 m haettua matalammaksi, niin tämä ei vähennä haittaa lähimaisemassa ja turmelee [REDACTED]-nimisen kiinteistön arvoa vapaa-ajanviettopaikkana. Madallettakin penkereen osuus on noin 2 m korkea. Kaiteiden vuoksi pengertien ja siltojen maisemahaitta korostuu ja kiviheitokkeella päällystettyjen luiskien maisemointi istutuksin ei suunnitelmassa vakuuta. Muutokset Vaasan hallinto-oikeuden kumoamaan lupaan ja hylkäämään hakemukseen nähden ovat näennäiset aiheutuvien haittojen kannalta.

Tietä tulisivat käyttämään kaikkiaan 51 kiinteistöä. Liikenne tulee suuren kiinteistömäärän vuoksi olemaan runsasta erityisesti loma-aikoina, ja tästä johtuvat melu- sekä pölyhaitat ovat huomattavia. Saarikiinteistöjen asukkaiden kesävieraineen voidaan arvioida saavan aikaan lomakuukausina ajoittain jopa noin 100–150 pengertien ylitystä vuorokaudessa. Liikenteestä aiheutuvaa haittaa ei voi pitää vähäisenä.

Pengertie tuskin vähentäisi moottoriveneilyn aiheuttamaa meluhaittaa. Ei ole uskottavaa, että kiinteistöjen vuokraajat ja omistajat jättäisivät maayhteyden takia veneensä tuomatta lomamökin laituriin, vaan todennäköisesti varsinkin Valkeakoskella asuvat edelleen kulkisivat runsaasti myös vesillä, koska vesireitti on huomattavasti tieyhteyttä lyhyempi ja nopeampi.

Pienveneliikenteen kulkumahdollisuudet salmessa eivät säilyisi lainkaan nykytilanteen kaltaisina. Kajuutalliset veneet, jotka muutoin voisivat käyttää salmea väylänä Mallasveden ja Hirvonselän välillä, eivät mahtuisi liimapalkkisillan alta. Ne joutuisivat kiertämään erittäin karikkoista reittiä Karhunsalon, Orisalon ja Häntäsaaren ympäri, jolloin ylimääräistä matkaa kertyisi 4 - 5 km.

Aluehallintoviraston arvioima kiinteistölle [REDACTED] koitua virkistyskäyttö- ja lähimaisemahaitta on arvioitu liian alhaiseksi. Monimutkaisen ja pieneen korvaukseen johtavan laskentakaavan käytön ilmeinen syy on saada intressivertailussa hankkeen hyödyt näyttämään haittoja suuremmilta. Aluehallintoviraston intressivertailu ei ole tasapuolinen. Hankkeesta yleisille ja yksityisille eduille saatava hyöty on vähäinen verrattuna siitä yleisille ja yksityisille eduille koituviin kohtuuttomiin menetyksiin.

2. [REDACTED] ovat vaatineet ensisijaisesti, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Toissijaisesti lupapäätöksessä määrättyä korvausta on korotettava. Muutoksenhakijat ovat lisäksi vaatineet oikeudenkäyntikulujen korvaamista erikseen toimitettavan laskun mukaisesti. Oikeudenkäyntikuluille on maksettava korkolain 4, 6 ja 12 a §:n mukaisesti Suomen pankin puolivuositain ilmoittamaa viivästyskorkoa 30 päivän kuluttua päätöksen antamisesta.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet, että hankkeesta saatava hyötyä ei voida pitää hankkeesta johtuvaan yksityiselle ja yleiselle edulle aiheutuvaan haittaan verrattuna huomattavana. Hankkeesta aiheutuvat hyödyt ovat vain yksityisiä, pienelle joukolle kohdistuvia etuja. Saarella olevat kiinteistöt ovat käyttökelpoisia kaavanmukaiseen käyttöön ilman pengertien rakentamistakin. Kiinteistöt ovat tavanomaisella tavalla hyödynnettävissä ja käytettävissä eikä niiden käyttö poikkea muiden vastaavissa paikoissa sijaitsevien kiinteistöjen käyttömahdollisuuksista. Yksityinen taloudellinen etu ei ole riittävä syy hyväksyä hanketta, jonka haitta ja riski ympäristön pilaantumiselle sekä vesistön käyttäjille on kohtuuton. Asiassa ei ole vesilain 3 luvun 4 §:n 2 kohdan mukaisia luvan myöntämisen edellytyksiä ja hakemus olisi tullut hylätä.

Alueelle tehdyssä ranta-asemakaavassa on lähdetty siitä, että kulku saarelle tapahtuu vesiteitse. Siltayhteyden rakentaminen on siinä määrin suuri alue-suunnittelullinen ratkaisu, että se pitäisi tehdä kaavoitusprosessissa, jotta kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua prosessiin.

Tiepenkereen rakentamisella olisi huomattavia vaikutuksia Hirvonsalmen virtausolosuhteisiin ja vedenlaatuun. Vesialueen vapaa vesiosuus pienentyisi olennaisesti, jonka vuoksi salmen virtaus pienenesi ja vesikasvillisuus lisääntyisi. Hankealueelle ei ole laadittu virtausmallinnusta eikä hankkeen vaikutuksia virtausolosuhteisiin ole näin ollen selvitetty riittävästi. Ennen päätöksen antamista aluehallintoviraston olisi tullut vaatia virtausmallinnuksen tekemistä.

Pengertiehen esitetyt virtausaukot vastaavat edellisessä lupahakemuksessa esitettyjä aukkoja, eikä esitetyillä muutoksilla ole vaikutusta veden vaihtumiseen kanavassa. Päätöksessä on myös arvioitu samentumahaitta vain väliaikaiseksi. Kun matalan alueen virtausolosuhteita muutetaan, ei samentumavaikutusta voida ennalta tietää eikä hankkeessa ole tehty mallinnuksia näistä vaikutuksista.

Pengertie vaikuttaa voimakkaasti alueen lähimaisemaan, mitä voidaan pitää myös yleistä etua loukkaavana vaikutuksena. Pengertie käytännössä katkaisee koko saaren ja mantereen välisen maiseman. Pengertien linjauksen siirto ja aluehallintoviraston lupamääräyksissä edellyttämä madallus ovat näennäisiä, eikä niillä ole todellista vaikutusta pengertiestä aiheutuvaan maisemahaittaan.

Hankealueella harjoitetaan merkittävässä määrin vapaa-ajan kalastusta ja ravustusta. Penkereen rakentamisesta voidaan arvioida aiheutuvan pysyvää haittaa kalastukselle toisin kuin lupahakemuksessa on esitetty. Virtausolojen heikentyminen johtaisi vesikasvillisuuden lisääntymiseen ja veden laadun heikkenemiseen, joka heikentäisi merkittävästi kalastusmahdollisuuksia alueella. Pengertie myös supistaisi kevätkutuisille kaloille sopivaa kutu- ja poikasaluetta.

Hanke loukkaa merkittävästi muutoksenhakijoiden yksityistä etua. Hankkeen toteutuessa muutoksenhakijoiden omistaman kiinteistön virkistyskäyttö estyy. Hanke vaikuttaisi kiinteistön myyntiarvoon olennaisesti. Pengertien etäisyys kiinteistöön [REDACTED] on esitetty harhaanjohtavasti päätöksessä. Lähimmillään pengertie kulkisi noin 10 m:n päässä tontin rajalta. Haettu vesialueen käyttöoikeus ulottuisi kiinteistön rajaan. Kiinteistön laiturille ja oleskelualueelle ei ole tieltä mitään näköestettä.

Suunniteltu pengertie peittää kiinteistön oleskelualueelta olevan maiseman Mallasveden suuntaan kokonaan. Tieltä tuleva melu ja pakokaasupäästöt pääsisivät kulkeutumaan esteettä muutoksenhakijoiden kiinteistölle. Pengertien kautta kulkevat niin sanotut kutsumattomat vieraat aiheuttaisivat myös turvallisuusriskin.

Vaasan hallinto-oikeus on 23.10.2015 antamassaan päätöksessä nro 15/0282/2 arvioinut, että suunnitellusta Hirvonsalmen pengertien rakentamisesta ja käytöstä aiheutuu [REDACTED] kiinteistön omistajille aluehallintoviraston edellisessä lupaprosessissa arvioimaa suurempi edunmenetyks. Hallinto-oikeus on muun muassa katsonut, että tiepenger on tilalta idän/kaakon suuntaan lähimaisemassa merkittävä maisemahaitta ja tien käytöstä aiheutuu häiriötä virkistyskäytölle. Hallinto-oikeus on myös todennut, että pengertien johdosta veden virtaus olisi riittämätön. Lupahakemuksen mukainen uusi tiepenkereen linjaus ei vähennä tai poista hallinto-oikeuden toteamia haittoja muutoksenhakijoille, vaan muutos on ainoastaan näennäinen.

Pengertien linjausta muutettiin hakemusvaiheessa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon johdosta, koska ELY-keskus katsoi, että hakemuksen mukainen linjaus todennäköisesti heikentäisi viitasammakon lisääntymisaluetta ja hanke olisi luonnonsuojelulain vastainen. Hakemusta muutettiin siten, että pengertien linjausta muutettiin vesialueella noin 35 metriä länteen ja mantereen puoleista rantautumiskohtaan noin 25 metriä länteen.

Vaikka uusi linjaus kulkeekin hieman kauempana tehdyistä havainnoista, muutoksenhakija katsoo, että muutaman kymmenen metrin siirto ei ole riittävä ja kyseisellä alueella sijaitsevan venerannan itäpuolella olevalla runsaskasvustoisella lahdella havaittiin 7.5.2013 tehdyssä viitasammakkokartoituksessa 5–10 viitasammakkokoirasta. Lisäksi kutualueeksi sopiva hyvin ruohottunut rantakaistale, joka tulva-aikana on veden vallassa, ulottuu noin 10–20 metrin etäisyydelle suunnitellusta pengertiestä. Lisääntymispaikan koko ja etäisyys vaativat tarkempaa selvittämistä, koska ei ole osoitettu, etteikö todellinen lisääntymispaikka ulottuisi huomattavasti oletettua 50 metriä lähemmäs tielinjausta. Havaintojen ja elinympäristön perusteella kyseinen alue on tulkittavissa viitasammakon lisääntymispaikaksi, jonka heikentäminen edellyttää ELY-keskuksen myöntämää luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupaa. Tällaista lupaa ei ole kuitenkaan edellytetty valituksenalaisessa lupapäätöksessä. Viitasammakoselvitys on myös melko vanha, vuodelta 2013. Tuoreempi ja riittävän laaja viitasammakoselvitys tulisi edellyttää ennen luvan myöntämistä.

Alueella ei ole myöskään selvitetty luontodirektiivin IV-liitteen sudenkorentolajien mahdollista esiintymistä. Ilman tätä selvitystä hanketta ei voida hyväksyä.

Pengertien pohjaolosuhteita ei ole selvitetty riittävän yksityiskohtaisesti, joten suunniteltua toteuttamistapaa voidaan joutua muuttamaan, jolloin hankkeen vaikutuksetkin voivat muuttua. Mikäli valituksenalaista lupaa ei kumota, tulee lupaan lisätä ehto, että riittävät pohjatutkimukset tulee suorittaa ja hyväksyttää valvovalla viranomaisella ennen töihin ryhtymistä. Tiepohjan leveys järven pohjassa on arvioitu väärin valituksenalaisessa päätöksessä. Se on todennäköisesti leveämpi kuin tien leveys.

Muutoksenhakijoiden lomarakennuspaikan pinta-ala 3 011 m². Kiinteistö sijaitsee mantereen puolella ja sen rannat avautuvat useampaan ilmansuuntaan. Käytännössä muutoksenhakijat menettävät yli puolet rantamaisemastaan, kun koko kaakkoispuolen poukama suljetaan pengertiellä ja sillalla. Muutoksenhakijat kärsivät myös muita häiriöitä ja haittoja tiestä ja sen rakentamisesta. Kiinteistön käypä arvo on tällä hetkellä noin 350 000 euroa. Tästä arvosta menetetään aluetta hyvin tuntevan kiinteistönvälittäjän arvion mukaan pengertien johdosta ainakin 40–50%. Arvio on valituksen liitteenä. Arvion laatimisen jälkeen kiinteistöllä sijaitsevia rakennuksia on ehostettu ja vastaavien hyvin varusteltujen rantamökkien hintakehitys alueella on ollut nouseva. Käypä korvaus kiinteistön arvon alenemisesta aiheutuvasta menetyksestä, jos päätöstä ei kumota, on ainakin 140 000–175 000 euroa. Tarpeettomiksi käyneiden ruoppauskustannusten nykyarvon käypä korvaus on 20 000 euroa. Veneen käyminen tarpeettomaksi on myös korvattava, vaikka vene voidaan myydä.

Päätös on vesilain vastainen. Jos päätös kumotaan, olisi kohtuutonta, että muutoksenhakijat joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

3. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet, että luvan mukainen pengertie-siltaratkaisu on olennaisesti samanlainen kuin Vaasan hallinto-oikeuden 23.10.2015 antamallaan päätöksellä nro 15/0282/2 hylkäämä hakemus, vaikka nykyisessä hakemuksessa penger kaartuu jossain määrin eri lailla. Haitta on joka tapauksessa vähintään yhtä kohtuuton [REDACTED]-kiinteistölle.

Aluehallintovirasto on tehnyt päätöksen ainakin osin virheellisten tietojen perusteella. Tarkastuksessa (20.11.2017) osoitettiin konkreettisesti päätöksen tekijälle, miten huomattava osa kiinteistön pihapiiristä sijoittuu pengertien puoleiselle alueelle. Itäiseltä ja eteläiseltä puolelta avautuvat lähi- ja kaukomaiset ovat ainutkertaisia, ja tulisivat pilaantumaan täysin pengertien takia. Tämän lisäksi myös länsipuolelta (uimalaituri) avautuu näkymä 50 %:sti pengertien suuntaan, jolloin sekin pilaantuisi osittain. Pohjoispuolen näkymä suuntautuu pääasiassa naapuriin. Aluehallintovirasto on myös jättänyt päätöksenteossa huomioimatta sen, että pengertie on lähimmillään vain 10 metriä [REDACTED]-kiinteistön rajasta.

Pengertiestä aiheutuva veden laadun pilaantuminen koskisi kokonaisuudessaan kiinteistön [REDACTED] maa- ja vesialueen virkistyskäyttöä. Aluehallintovirasto ei ole arvioinut oikein aiheutuvan haitan arvoa. Kokeneen kiinteistövälittäjän tekemän arvion mukaan [REDACTED]-kiinteistön arvo on keskimäärin 400 000 euroa ja haitan arvo on vähintään 50 % kiinteistön arvosta eli 200 000 euroa.

Pengertiehankkeessa kiinteistöjä on 12 (+ 3 maanomistajaa, joilla ei ole kiinteistöjä saarella), mutta siitä huolimatta aluehallintovirasto on päätöksessään arvioinut, että hankkeen hyötyjiä olisi huomattavasti enemmän. Osa Karhunsalon saaren vuokramökkiläisistä on ottanut muutoksenhakijoihin yhteyttä ja ilmaisseet vastustavansa hanketta. Mökkiläiset ovat kertoneet aikovansa joka tapauksessa myös jatkossa veneillä Karhunsaloon, vaikka pengertie tulisivat.

Aluehallintovirasto väittää virheellisesti intressivertailussa, että hankkeesta saatava hyöty yksityisille hakijoille olisi suurempi kuin yksityisen eduille koituvat menetykset. Pengertien haitta ja menetys koskettavat kuitenkin suoraan [REDACTED]-kiinteistön omistajia perheineen.

On todennäköistä, että pengertie houkuttelisi alueelle myös ns. kutsumattomia vieraita, jolloin [REDACTED]-kiinteistön omaisuuteen kohdistuisi pengertien takia myös turvallisuusriski.

4. [REDACTED] on valituksesta lähemmin ilmenevin perustein vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Liikenneviraston sisävesiväyläyksikkö (nykyisin Väylävirasto) on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta asiassa.

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue on antamassaan vastineessa viitannut asiassa aiemmin lausumaansa ja esittänyt lisäksi, että valituksissa ei ole tuotu esille uusia viitasammakoiden lisääntymispaikkoja. Vuonna 2013 tehty viitasammakoselvitys on riittävä. Vesilain osalta

kohteisiin. Jokaiselle tontille pitäisi olla mahdollisuus päästä tietä käyttäen ja asioita pitää pystyä käsittelemään tämän hetken tarpeiden mukaisesti.

Pälkäneen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on antamassaan vastineessa todennut, että viitasammakkoa on havaittu noin 50 m etäisyydellä hakemuksen mukaisesta tielinjasta. Kuten Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pälkäneen seutu ry valituksessaan ovat esittäneet, on epätodennäköistä, että viitasammakko pysyy juuri 50 m päässä suunnitellusta tielinjasta, kun lähempänäkin on sille suotuisaa aluetta. On siis erittäin todennäköistä, että viitasammakon elinpiiri heikkenee, mikäli aluehallintoviraston päätöstä ei hylätä. Alkuperäisestä suunnitelmasta madalletunakin pengertie käytännössä katkaisee saaren ja mantereen välisen maiseman ja aiheuttaa siten huomattavan muutoksen lähimaisemaan. Lisäksi hanke vaikuttaisi merkittävästi [REDACTED] kiinteistön viihtyisyyteen ja maisemaan ja näin sen virkistysarvoon. Virtausolojen heikentyminen johtaisi vesikasvillisuuden lisääntymiseen, alueen liettymiseen ja vedenlaadun heikkenemiseen. Lisäksi hankkeen aiheuttamat haitat vesistölle ja yksityisille eduille voivat olla hakemuksessa esitettyä huomattavammat, sillä hankealueen pohjaolosuhteita ei ole selvitetty riittävällä tarkkuudella ennen luvan myöntämistä. Hakemuksessa esitetty hankkeen tuomat hyödyt eivät ole huomattavia yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin nähden. Aluehallintoviraston tekemä päätös tulee kumota.

[REDACTED] *luvanhakijakumppaneineen* on antamassaan vastineessa todennut, että tiehanke on ollut vireillä yli kymmenen vuotta. Hakijalla on koko prosessin ajan ollut valmius ottaa huomioon eri osapuolten esittämiä vaatimuksia ja ehdotuksia ja näin on tehtykin. Hakuprosessin aikana on tehty useita vesiensuojeluun, ympäristönsuojeluun ja maisemahaittojen minimointiin liittyviä selvityksiä. Valituksissa ei ole asiallisesti tuotu esille mitään uutta. Esille nostettuja näkökohtia ja vaatimuksia on käsitelty useampaan kertaan tämän hankkeen eri vaiheissa. Valituksessa vaaditaan korvauksen huomattavaa korottamista kiinteistön [REDACTED] arvon alenemisesta. Vaatimuksen perusteena on yhden kiinteistövälittäjän lyhyt kirjallinen arviointi. Korvaussumman korottamiseen ei ole perusteita.

[REDACTED] vesille määrätty 3 100 euron korvaus tuntuu perusteettoman suurelta ja ehdotammekin tuon korvaussumman alentamista.

Luvan hakijat ovat vastustaneet oikeudenkäyntikulujen määräämisestä heidän maksettavaksi.

Pälkäneen kunnalle on varattu tilaisuus antaa vastine valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pälkäneen seutu ry ovat antaneet vastaselityksen lausunnon ja vastineiden johdosta.

[REDACTED] asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen lausunnon ja vastineiden johdosta.

[REDACTED] ovat antamassaan vastaselityksessä esittäneet, että

vaikka Hirvonsalmessa ei ole vesilain mukaista yleistä kulkuväylää, niin valtaväylää käsittelevät lainkohdat koskevat myös sellaista vesistöissä olevaa salmea tai kapeikkoa, jossa kala yleensä kulkee. Asian käsittelyn yhteydessä ei ole riittävällä tavalla tuotu esille, miten valtaväylää kavennetaan työn aikana, ja sisältäisikö pengertien rakentaminen vaiheita, joissa valtaväylä olisi supistettu kokonaan, jolloin kalan kulku estyisi työn aikana. Pengertie, siihen jätettävistä aukoista huolimatta, supistaisi valtaväylää pysyvästi ja työn aikana. Pengersillan piirustuksissa ei ole esitetty asianmukaisia vedenkorkeuden tunnuslukuja ja piirustusten perusteella aukkojen virtauspoikkileikkausala ei täytä nykyisiä suosituksia edes ottaen huomioon ne muutokset, jotka aluehallintovirasto on edellyttänyt lupamääräyksessä 1. Tapauksessa pitäisi soveltaa ELY-keskuksen opasta 4/2016 Silta- ja rumpurakenteiden aukkomitoitus sekä Merenkulkulaitoksen julkaisussa ”Suositukset vesistösiltojen aukkomitoista (2005)” esitettyjä ohjeita, jotka koskevan kaikkia yleisen väylän ylittäviä siltoja. Aukkolausunnossa esitetty alikulkukorkeus ei mahdollista veneilyä edes keskivedenaikaan ($HW_{nav}+1,5$ m tai $MHW+1,5$ m). Silta-aukon leveyden tulisi olla vähintään 4 m koko veneilykauden. Ellei lupapäätöstä kumota tulisi vähintään laatia uusi aukkolausunto, jossa käsitellään virtauspoikkileikkausalan supistuminen ja vaikutukset virtausoloihin ja kalaston kulkuun uusimpien ohjeistusten ja käytäntöjen mukaisesti ja asianmukaiset vedenkorkeuden tunnusluvut esittäen. Mikäli sen perusteella todetaan huomattavia haittoja kalastolle, tulee hankkeen hyödyt ja haitat punnita uudelleen.

██████████ on antanut vastaselityksen lausunnon ja vastineiden johdosta.

██████████ ovat täydentäneet valitustaan ja vastaselitystään oikeudenkäyntikuluja koskevalla selvityksellä. He ovat esittäneet, että valitusprosessissa käytetystä asiantuntija-avusta on tullut kustannuksia 3 699,54 euroa ja vaatineet tätä summaa korvattavaksi. Korvausvaatimus on kohdistettu luvanhakijoihin yhteisvastuullisesti. Selvityksen liitteinä on kolme asiamiehen laskua. Laskuihin merkityt laskutusjaksot ja laskutusmäärät ovat 21.2.2017–13.3.2017 määrältään 934,34 euroa, 1.6.2018–31.8.2018 määrältään 1 595,26 euroa ja 1.1.2019–31.1.2019 määrältään 1 169,94 euroa.

██████████ *hakijakumppaneineen* on vastineessaan oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta vaatinut, että oikeudenkäyntikuluvaatimukset tulee perusteettomina ja perustelemattomina hylätä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus jättää tutkimatta ██████████ valituksen.
2. Hallinto-oikeus yhdistysten, ██████████ sekä ██████████ *asiamiehin* valitukset hyväksyen kumoaa aluehallintoviraston päätöksen.
3. Hallinto-oikeus oikeudenkäyntikuluvaatimuksen enemmälti hyläten velvoittaa ██████████ *hakijakumppaneineen* yhteisvastuullisesti korvaamaan ██████████ valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut 1 000 eurolla korkolain mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:n mukainen viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Perustelut

1. Tutkimatta jätetty valitus

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 22 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaanti-päivää ei oteta lukuun.

Hallintolainkäyttölain 26 §:n 1 momentin mukaan valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Hallintolainkäyttölain 29 §:n 1 momentin mukaan, jos valitus on ilmeisestä erehdyksestä tai tietämättömyydestä pantu vireille viranomaisessa, jonka toimivaltaan sen käsittely ei kuulu, viranomainen voi siirtää valituksen toimivaltaiselle viranomaiselle. Saman pykälän 2 momentin mukaan säädettyä määräaikaa katsotaan noudatetun, jos valituskirjelmä on saapunut valitusajan kuluessa oikealle viranomaiselle.

Hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaan, jos valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemiselle on muu este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta.

Säilyttääkseen puhevaltansa [REDACTED] olisi tullut Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen liitetyn laillisen valitusosoituksen mukaan toimittaa valituskirjelmänsä Vaasan hallinto-oikeuteen viimeistään 30. päivänä päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 48/2018/2 on annettu julkipanon jälkeen 15.6.2018. Valituskirjelmä olisi näin ollen tullut toimittaa hallinto-oikeuteen viimeistään 16.7.2018. [REDACTED] on toimittanut valituskirjelmän virheellisesti Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon 16.7.2018. Valituskirjelmä on aluehallintoviraston siirtämänä saapunut hallinto-oikeuteen 13.8.2018 ja siis valitusajan päätyttyä. Koska valitus on saapunut hallinto-oikeudelle vasta valitusajan päättymisen jälkeen, on [REDACTED] valitus myöhään saapuneena jätettävä tutkimatta.

2. Päätöksen kumoaminen

Sovellettavat oikeusohjeet

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos 1) hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua tai 2) hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Saman luvun 5 §:n 1 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Saman luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää raha-arvoa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Saman luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon: 1) hakijalle myönnettävät käyttö- ja lunastusoikeudet; 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle aiheutuvat menetykset.

Asiassa saatu selvitys

Asian aikaisemmat vaiheet

Hankkeelle on haettu lupaa ensimmäisen kerran vuonna 2008 ja aluehallintovirasto on päätöksellään 12.11.2010 nro 205/2010/4 hylännyt hakemuksen tiepenkereen rakentamiseksi Hirvonsalmeen. Hylkäämisen perusteluina on ollut, että hankkeesta saatava hyöty ei ole siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattava ja että hakija ei voinut osoittaa oikeutta hanketta varten tarvittaviin toisen omistamiin alueisiin.

Hankkeelle on haettu uudelleen lupaa vuonna 2011. Aikaisempaan ratkaisuun verrattuna veden virtauksen mahdollistavien rumpauukkojen halkaisijat olivat isommat ja hakijoina oli useampi kiinteistönomistaja. Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan hankkeelle 7.2.2014 päätöksellään nro 10/2014/2. Aluehallintovirasto on perusteluissaan katsonut, että intressivertailuedellytys täyttyy ja käyttöoikeus on voitu myöntää, koska hakijoiden osuus yhteisestä vesialueesta on suurempi kuin tarvittava käyttöoikeusalue. Vaasan hallinto-oikeus on 23.10.2015 antamallaan päätöksellä nro 15/0282/2 kumonnut aluehallintovirasto päätöksen 7.2.2014 nro 10/2014/2 siltä osin, kuin aluehallintovirasto on myöntänyt luvan pengertien rakentamiseen Hirvonsalmeen mantereelta Karhusalon saareen. Lupa penkereelle ja sillalle Karhusalon saaresta edelleen Orisalon saareen on pysytetty. Hallinto-oikeus on arvioinut, että suunnitellusta Hirvonsalmen pengertien rakentamisesta ja käytöstä aiheutuu [REDACTED] kiinteistön omistajille aluehallintoviraston arvioimaa suurempi edunmenetys. Hallinto-oikeus on katsonut, että hanke on vesilain (264/1961) 2 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetyn vältettävissä olevan haitallisen seurauksen minimoinnin periaatteen vastaista, koska pengertie olisi mahdollista sijoittaa toisin ilman merkittävää kustannuslisää. Hallinto-oikeus on kuitenkin myös todennut, että mikäli pengertien rakentaminen toteutettaisiin toisin, asiassa on arvioitava, voidaanko hanke toteuttaa luonnonsuojelulain mukaisen suojelun tavoitteet turvaamalla hävittämättä viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai voidaanko hankkeelle tarvittaessa hakemuksesta myöntää luonnonsuojelulain

49 §:n 3 momentin tarkoittama poikkeus.

Hankkeen kuvaus

Asiassa on kyse pengertien ja kahden sillan rakentamisesta Hirvonsalmen yli mantereelta Karhunsalon saareen. Pengertien kokonaispituus on sillat mukaan lukien noin 100 m. Pengertien tasausviiva on lupapäätöksen mukaan noin 1,9 m Mallasveden keskivedenpinnan yläpuolella liimapuusillalle johtavaa luiskaa lukuun ottamatta. Tiepenkereen harjan leveys on 5 m. Pengertiehen asennetaan halkaisijaltaan noin 3 metriä oleva teräsputkisilta noin 30 metrin etäisyydelle mantereen puoleisesta rantaviivasta ja liimapuusilta, jonka vapaa-aukko on 5,2 m, noin 20 metrin etäisyydelle Karhunsalon saaren rannasta. Tiepenkereen syrjäyttämä hienoaaines poistetaan ruoppaamalla pengerrakenteen sivuilta ja poistettavan massan määräksi on arvioitu korkeintaan 6 300 m³.

Hakemuksessa (26.5.2016) pengertien paikkaa oli muutettu kauemmaksi kiinteistöltä [REDACTED] verrattuna Vaasan hallinto-oikeuden hylkäämään hakemukseen. Pirkanmaan ELY-keskus on hakemuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, että esitetty pengertien sijoituspaikka todennäköisesti heikentää viitasammakon lisääntymispaikkaa ja hanke on siten hakemuksen mukaisessa muodossaan luonnonsuojelulain 49 §:n vastainen. Hakija on ELY-keskuksen lausunnon johdosta muuttanut hakemusta (24.8.2017). Pengertien linjausta on muutettu siten, että mantereen puolella penkereen rantautumispaikka on lähes sama kuin aiemmin Vaasan hallinto-oikeuden hylkäämässä hakemuksessa. Rantautumispaikka on noin kymmenen metrin etäisyydellä kiinteistön [REDACTED] [REDACTED] rajasta. Pengertien linjaus vesialueella on noin 40–50 metrin etäisyydellä kiinteistön [REDACTED] rantaviivasta.

Vesistöolosuhteet

Hirvonsalmi on Mallasvedellä mantereen ja Karhunsalo-nimisen saaren välissä oleva salmi, joka yhdistää salmen länsipuolella olevan Hirvonselän itäpuolella olevaan Mallasselkään. Mallasveden keskivedenkorkeus on N₂₀₀₀+84,43 m, keskimääräinen ylin vedenkorkeus N₂₀₀₀+84,79 m ja keskimääräinen alin vedenkorkeus N₂₀₀₀+84,14 m.

Mallasvesi on Kokemäenjoen-Selkämeren-Saaristomerén vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 sekä vuoteen 2021 luokiteltu pintavesityyppiin suuret vähähumuksiset järvet ja sen ekologinen ja kemiallinen tila on arvioitu hyväksi.

Hirvonsalmen vesialue on hyvin matalaa. Salmen keski- ja eteläosaan on ruopattu noin 2 metriä leveä ja 1,4 metriä syvä väylä pienveneliikennettä varten. Veneväylän ulkopuolella vesialueen syvyys on korkeintaan 0,9 metriä. Mantereen puoleisen rantavyöhykkeen alueella vesisyvyys on korkeintaan 0,5 metriä. Karhunsalon länsipuolella vesialue syvenee nopeasti noin 5 metriin. Hirvonsalmi on kapeimmillaan noin 35 metriä ja suunnitellun pengertien kohdalla noin 85 metriä leveä. Hirvonsalmen länsiosassa, salmen kapeimmalla kohdalla sekä salmen keskiosassa vesikasvillisuus on harvaa. Karhunsalon saaren rannan tuntumassa kasvaa tiheämmän vesikasvillisuuden kaistale ja Hirvonsalmen itäosassa on noin 40–50 metrin levyinen maisemaa hallitseva tiheän kasvillisuuden järviruokoalue, joka estää suoran näkyvyyden Hirvonsalmesta itään.

kohti Mallasselkää. Salmen virtausoloihin vaikuttavat vedenpinnan korkeus sekä ilmanpaine- ja tuuliolot alueella. Virtausta tapahtuu olosuhteista riippuen sekä Mallasselältä Hirvonselälle että toisin päin. Hankealueelle ei ole laadittu erillistä virtausmallinnusta.

Kaavoitus

Maakuntakaavassa ei ole merkintöjä Karhunsalon kohdalla. Hankealueella ei ole voimassa yleiskaavaa. Karhunsalon saarella on voimassa vuonna 2004 hyväksytty Hausalo-Karhunsalon ranta-asemakaava. Saareen on osoitettu 18 loma-asuntotonttia (RA). Pengertien rantautumiskohta Karhunsalossa sijoittuu maa- ja metsätalousalueelle (M). Ranta-asemakaavaan ei ole merkitty tieyhteyttä saareen.

Luontoselvitykset

Hankealueella ei ole tehty erillistä luontoselvitystä. Hakemuksen liitteenä on ollut ranta-asemakaavaan liittyvä luontoselvitys. Selvityksen mukaan Hausalon ja Karhunsalon saarissa on arvokkaita, muttei erityisesti suojeltavia luonnonarvoja. Saaren kasvillisuudesta tai eläimistöstä ei ole löytynyt uhanalaisia lajeja.

Saaren eteläosassa, noin 280 metriä Karhunsalon ja Orisalon yhdistävästä silta-apaikasta itään, on tehty liito-oravahavainto vuonna 2009. Saarella ei ole tehty tarkempaa liito-oravakartoitusta, mutta alue on havainnon perusteella potentiaalista liito-oravan elinympäristöä.

Alueella on tehty viitasammakkokartoitus toukokuussa 2013 pengertiehankkeen aiemman lupahakemuksen yhteydessä. Kartoituksessa oli havaittu viitasammakkokoiraita äänessä kolmella eri alueella. Hankealuetta lähin havainto oli tehty noin 50 metriä nykyisen venerannan, eli nyt luvan saaneen pengertien rantautumispaikan, itäpuolella olevassa lahdessa. Arviolta tällä paikalla oli äänessä 5–10 viitasammakkokoirasta.

Kalastus

Mallasveden alueella harjoitetaan runsaasti vapaa-ajankalastusta ja ravustusta. Mallasveden särki- ja ahvenkannat ovat runsaat ja lahnaa, haukea, salakkaa ja kuhaa esiintyy kohtalaisesti. Kalatalousviranomaisen hakemuksesta antaman lausunnon mukaan Mallasvedellä esiintyy myös muikkua, taimenta, siikaa sekä täpläräpuja ja kala- ja rapukannat ovat Mallasveden hyvän vedenlaadun vuoksi poikkeuksellisen arvokkaita. Hirvonsalmen mataluus ja runsas vesikasvillisuus luovat vesialueelle hyvät olosuhteet kevätkutujen kalojen lisääntymisalueeksi. Noin 400 metriä Hirvonsalmesta itään sijaitseva Leipälänlahti on tärkein kalojen kutu- ja poikasalue.

Oikeudellinen arviointi

Hankkeesta aiheutuu vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua suurempi yleisen tai yksityisen edun loukkaus. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset on arvioitava saman pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaisesti intressivertailussa, jonka myös aluehallintovirasto on suorittanut.

Hallinto-oikeus arvioi, että kysymyksessä olevasta silta- ja pengertiehankeesta ei voida katsoa koituvan yleistä hyötyä. Hankkeen yksityisenä hyötynä on kulkuyhteyksien parantuminen Karhunsalon ja Orisalon saariin. Kiinteä tieyhteys nostaisi saarissa olevien rakennuspaikkojen arvoa ja helpottaisi kiinteistöjen käyttöä. Hyödyn suuruutta arvioidessa on kuitenkin otettava huomioon, että saareissa olevat rakennuspaikat ovat ilman tieyhteyttäkin tavanomaisella tavalla käytettävissä eikä niiden käyttö poikkea muiden vastaavissa paikoissa sijaitsevien kiinteistöjen käyttömahdollisuuksista. Alueelle laaditussa ranta-asemakaavassa ei ole osoitettu tieyhteyttä saareen. Kun rakennuspaikkoja osoitettaessa ei maankäytön järjestämisen lähtökohtana ole ollut tieyhteyden rakentaminen saareen, ei intressivertailussa pengertien rakentamisesta aiheutuva yksityistä hyötyä ole pidettävä huomattavana.

Hanke vähentää veden virtausta salmessa ja hidastaa vedenvaihtuvuutta salmen ranta-alueilla, kun virtaus keskittyy silta- ja rumpuaukon kohdille. Vaikka vesialue on ruopattua veneväylää lukuun ottamatta jo nyt matalaa ja osin tiheän kasvillisuuden peittämä, hanke edistää ranta-alueiden umpeenkasvua ennisestään.

Hankkeesta aiheutuu haittaa kalastolle, kun pengertien alle jää kalojen kutu- ja poikasaluetta. Lisäksi virtausolojen heikentyminen johtaa lähiympäristön vesikasvillisuuden lisääntymiseen ja veden laadun heikkenemiseen ja vähentää paikallisesti alueen arvoa kalavetenä.

Vaikka penger on määrätty rakennettavaksi matalampana kuin lupahakemuksessa on esitetty, niin penkereen korkeus Mallasveden keskivedenpinnasta olisi lähes kaksi metriä. Korkea ja massiivinen penger muodostaa hallitsevan rakenteen maisemassa.

Penkereen rakentaminen ja siihen liittyvät ruoppaukset aiheuttavat työnaikaista samentumista vesialueella. Hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että samentumisesta aiheutuva haitta jäisi vähäiseksi ja lyhytaikaiseksi.

Hankkeesta aiheutuisi merkittävää yksityistä haittaa kiinteistölle [REDACTED]. Pengertien rantautumispaikka sijoittuu vain 10 metrin etäisyydelle kiinteistön [REDACTED] rajasta. Vaikka pengertien linjaus vesialueella kaartuukin jonkin verran kauemmaksi kiinteistön [REDACTED] rannasta verrattuna hallinto-oikeuden aikaisemmin hylkäämään hakemukseen, niin hallinto-oikeus arvioi, että pengertien aiheuttama haitta ei ole juurikaan vähäisempi kuin hylätyssä hakemuksessa. Pengertie aiheuttaisi merkittävää maisemahaittaa kiinteistölle [REDACTED], kun se sijoittuisi vesialueella vain 40–50 metrin etäisyydelle kiinteistön rantaviivasta ja sulkisi näkymän Mallaselän suuntaan. Pengertie tulisi todennäköisesti aiheuttamaan vesikasvillisuuden lisääntymistä ja rannan rehevöitymistä penkereen ja kiinteistön [REDACTED] välisessä poukamassa penkereeseen asennettavasta rumpuputkesta huolimatta. Hallinto-oikeus katsoo siten, että hanke aiheuttaisi merkittävää virkistyskäyttöhaittaa kiinteistölle [REDACTED].

Edellä kerrotun perusteella hallinto-oikeus katsoo toisin kuin aluehallintovirasto, että hankkeesta aiheutuva hyöty ei ole huomattava verrattuna hankkeesta koituviin menetyksiin, joten vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaiset luvan

myöntämisedellytykset eivät siten täyty ja aluehallintoviraston päätös on kumottava ja lupahakemus hylättävä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen lausuminen valituksissa esitetystä toissijaisista vaatimuksista ja valitusperusteista ei ole tarpeen.

3. Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Vesilain 11 luvun 23 §:n 1 momentin mukaan asianosaiset vastaavat omista kuluistaan lupaviranomaisessa. Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisella on oikeus saada korvaus kuluistaan, jos hänen on ollut tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin osoittaakseen, että hänelle aiheutuu hankkeesta korvattavaa edunmenetystä, tai jos kulujen korvaamiseen on muutoin erityistä syytä. Ensimmäisen laskun laskutusjakso on ennen aluehallintoviraston päätöksen antamispäivää. Hallinto-oikeus katsoo siten, että kyseinen lasku (934,34 euroa) kohdistuu asian käsittelystä lupaviranomaisessa muodostuneista kuluista. Asiassa ei ole esitetty erityistä syytä vesilain 11 luvun 23 § 1 momentin pääsäännöstä poikkeamiselle ja näin ollen vaatimus lupaviranomaisessa aiheutuneiden kulujen korvaamisesta on hylätty.

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Hallinto-oikeus toteaa, että [REDACTED] ovat voittaneet asian hallinto-oikeudessa ja olisi kohtuutonta, että he joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa hallinto-oikeudessa kokonaan vahinkonaan. Hallinto-oikeus toteaa, että [REDACTED] asiamiehen toimittamista laskuista kaksi laskua kohdistuvat muutoksenhakuprosessiin hallinto-oikeudessa. Laskuissa ei ole yksilöity vaadittujen kulujen perusteita. Korvattavien oikeudenkäyntikulujen kohtuulliseksi määräksi hallinto-oikeus on arvioinut 1 000 euroa. Kuluvaatimus on enemmälti hylätty.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Pälkäneen kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätöseen voi hakea muutosta valittamalla.

Päätöksen tiedoksiantaminen

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry:n, [REDACTED] ja [REDACTED] sekä [REDACTED] on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksestä yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos he tämän laiminlyövät, he ovat velvollisia korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Vesilain 15 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **20.5.2021**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Diaarinumero

00838/18/5201

00841/18/5201

00857/18/5201

01039/18/5201

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pirjo Joutsenlahti ja Raija Uusi-Niemi sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Airiola. Asian on esitellyt Susanna Airiola.

Pirjo Joutsenlahti

Susanna Airiola

Raija Uusi-Niemi

Toimituskirjan antaja:

Inkeri Eriksson
lainkäyttösihteeri

Diaarinumero

00838/18/5201

00841/18/5201

00857/18/5201

01039/18/5201

Jakelu

Päätös maksutta

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry ym.

[REDACTED]

Asiamies:

Yksikönpäällikkö [REDACTED]

Ramboll Finland Oy

[REDACTED] ym.

[REDACTED]

Jäljennös maksutta

[REDACTED] ym.

[REDACTED] ym.

Pälkäneen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Pälkäneen kunnanhallitus

Väylävirasto

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Kalatalousyksikkö, sähköisestiPirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisestiLänsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, sähköisesti
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

IE

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiantipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>